

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

CEYLAN ÖZCAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2020/10232)

Karar Tarihi: 30/6/2020

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Raportör : Mehmet AKTEPE
Başvurucular :1. Ceylan ÖZCAN
2. Mevlüt Erdem TÜLEK
3. Yılmaz ASLAN
Başvurucular Vekili : Av. Mehmet Muhlis ALKAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurulara ait başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemelerinden sonra başvurular Komisyonlara sunulmuştur.

3. 2020/10235 ve 2020/10241 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyalarının konu yönünden hukuki irtibat nedeniyle 2020/10232 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine, incelemenin 2020/10232 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 71. maddesinin (2) numaralı fıkrası uyarınca başvurunun içtihadın olduğu alana ilişkin olduğu değerlendirilerek Bakanlık cevabı beklenmeden incelenmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular, bireysel başvuru konusu yargılamaların uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini iddia ederek Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

9. Başvurucu Ceylan Özcan'ın şüpheli sıfatıyla 22/7/2013 tarihinde ifadesinin alınmasıyla başlayan yargısal süreç, başvuru inceleme tarihinde Yargıtay aşamasında derdest olarak devam etmektedir.

10. Başvurucu Yılmaz Aslan'ın ikametinde 24/9/2007 tarihinde arama yapılmasıyla başlayan yargısal süreç, başvuru inceleme tarihinde Yargıtay bozma kararı neticesi derece mahkemesinde derdest olarak devam etmektedir.

11. Başvurucu Mevlüt Erdem Tülek'in şüpheli sıfatıyla 29/3/2012 tarihinde ifadesinin alınmasıyla başlayan yargısal süreç, başvuru inceleme tarihinde Yargıtay aşamasında derdest olarak devam etmektedir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

12. Mahkemenin 30/6/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiaları

13. Başvurucular, bireysel başvuru konusu yargılamaların uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüş ve tazminat talebinde bulunmuşlardır.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

14. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

15. Ceza yargılamasının süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak bir kişiye suç işlediği iddiasının yetkili makamlar tarafından bildirildiği veya isnattan ilk olarak etkilendiği arama ve gözaltı gibi birtakım tedbirlerin uygulandığı tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak suç isnadına ilişkin nihai kararın verildiği, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (*B.E.*, B. No: 2012/625, 9/1/2014, § 34).

16. Ceza yargılamasının süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama

sürecindeki tutumu ve başvuruçunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (B.E., § 29).

17. Anılan ilkeler ve Anayasa Mahkemesinin benzer başvurularda verdiği kararlar dikkate alındığında başvuruçucu Ceylan Özcan'ın yargılandığı başvuru konusu davada 6 yıl 11 aylık yargılama süresinin, başvuruçucu Yılmaz Aslan'ın yargılandığı başvuru konusu davada 12 yıl 9 aylık yargılama süresinin, başvuruçucu Mevlüt Erdem Tülek'in yargılandığı başvuru konusu davada 8 yıl 3 aylık yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varmak gerekir.

18. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

19. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvuruçunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuruçucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

20. Başvuruçular, ihlalin tespiti ile her biri için ayrı ayrı 50.000 TL manevi tazminata karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

21. Somut olayda makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

22. İhlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruçucu Ceylan Özcan'a net 12.000 TL, başvuruçucu Yılmaz Aslan'a net 32.000 TL, başvuruçucu Mevlüt Erdem Tülek'e net 14.000 TL manevi tazminat ödenmesine, fazlaya ilişkin taleplerin reddine karar verilmesi gerekir.

23. Başvuruçulara 3.000 TL vekâlet ücretinin müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

24. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 446,90 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvuruçulara ayrı ayrı ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiaların KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

Başvuru Numarası : 2020/10232

Karar Tarihi : 30/6/2020

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvurucu Ceylan Özcan'a net 12.000 TL, başvurucu Yılmaz Aslan'a net 32.000 TL, başvurucu Mevlüt Erdem Tülek'e net 14.000 TL manevi tazminatın AYRI AYRI ÖDENMESİNE,

D. Tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

E. 446,90 TL harcının başvuruculara AYRI AYRI, 3.000 TL vekâlet ücretinin ise başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucuların Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihlerinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın birer örneğinin bilgi için Mardin 5. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2019/54), Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2013/212, K.2014/119) ve Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesine (E.2019/393, K.2019/524) GÖNDERİLMESİNE,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 30/6/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL